2025/1267

27.6.2025.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS (ES) 2025/1267

(2025. gada 24. jūnijs)

par makrofinansiālās palīdzības sniegšanu Ēģiptes Arābu Republikai

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 212. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru [1],

tā kā:

(1) Attiecības starp Savienību un Ēģiptes Arābu Republiku ("Ēģipte") tiek veidotas saskaņā ar Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumu, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ēģiptes Arābu Republiku, no otras puses [2] ("Asociācijas nolīgums"), kas ir spēkā kopš 2004. gada. Savienība un Ēģipte devītajā Savienības un Ēģiptes Asociācijas padomē, kas izveidota ar Asociācijas nolīgumu, 2022. gada 19. jūnijā pieņēma jaunākās Savienības un Ēģiptes partnerības prioritātes (2021.–2027. gadam) ("partnerības prioritātes"). Partnerības prioritātes atkārtoti apstiprina kopīgo mērķi risināt kopīgos izaicinājumus, ar kuriem saskaras Savienība un Ēģipte, veicināt kopīgas intereses un garantēt ilgtermiņa stabilitāti un ilgtspējīgu attīstību abos Vidusjūras krastos. Kopīgā apņemšanās ievērot tādas universālās vērtības kā demokrātija, tiesiskums un cilvēktiesības joprojām ir partnerības prioritāšu pamatā, kā atspoguļots arī ES un Ēģiptes daudzgadu indikatīvajā programmā 2021.–2027. gadam ("ES – Ēģiptes DIP").

(2) Partnerības prioritātes atspoguļo Savienības un Ēģiptes kopīgo apņemšanos pastiprināt sadarbību, lai atbalstītu Ēģiptes "Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju – redzējumu 2030", un Savienības apņemšanos rīkoties, lai dotu jaunu impulsu stiprināt partnerību ar tās dienvidu kaimiņreģionu. Jo īpaši Eiropadomes 2020. gada 10. un 11. decembra secinājumos Savienība par stratēģisku prioritāti noteica demokrātisku, stabilāku, zaļāku un pārtikušāku dienvidu kaimiņreģionu. ES programmā Vidusjūras reģionam un tās Ekonomikas un investīciju plānā dienvidu kaimiņvalstīm, kas iekļauti Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2021. gada 9. februāra kopīgajā paziņojumā "Atjaunota partnerība ar dienvidu kaimiņreģionu: jauna programma Vidusjūras reģionam", ir izklāstīti Savienības mērķi par ilgtermiņa, ilgtspējīgas sociālekonomiskās atveseļošanas un noturības panākšanu un divējādās zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanu reģionā.

(3) 2024. gada 17. martā Ēģipte un Savienība, lai stiprinātu to abpusējo stabilitāti, mieru un labklājību, kopīgi nolēma atjaunināt savas attiecības, vienojoties par stratēģisku un visaptverošu partnerību, kuras pamatā ir taisnīgums, savstarpēja cieņa un uzticēšanās.

(4) Saskaņā ar partnerības prioritātēm Savienība un Ēģipte ir apņēmušās nodrošināt pārskatatbildību, tiesiskumu, cilvēktiesību un pamatbrīvību pilnīgu ievērošanu, kā arī demokrātijas, dzimumu līdztiesības un vienlīdzīgu iespēju veicināšanu kā visu savu pilsoņu konstitucionālās tiesības. Minētās saistības veicina partnerības attīstību un Ēģiptes ilgtspējīgu sociālo un ekonomisko attīstību, labu pārvaldību un sociālekonomisko stabilitāti. Pastiprinātais un konstruktīvais dialogs starp Savienību un Ēģipti pēdējā laikā ir pavēris ceļu jēgpilnākam dialogam par cilvēktiesību jautājumiem. Asociācijas nolīguma ietvaros Politisko jautājumu, cilvēktiesību un demokrātijas, starptautisko un reģionālo jautājumu apakškomiteja un Asociācijas komiteja nodrošina institucionālās platformas viedokļu apmaiņai par virkni cilvēktiesību jautājumu, ko Savienība vēlētos turpināt un izvērst. Pastāvīga Ēģiptes cilvēktiesību situācijas uzlabošanās nākotnē tādās svarīgās jomās, kas ir saistītas ar pilsoniskajām, politiskajām, ekonomiskajām un sociālajām tiesībām un pamatbrīvībām, kurām abi partneri regulāri pievēršas divpusējos un starptautiskajos forumos, pozitīvi ietekmēs Savienības un Ēģiptes attiecības.

[1] Eiropas Parlamenta 2025. gada 18. jūnija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2025. gada 23. jūnija lēmums.
[2] OV L 304, 30.9.2004., 39. lpp.

(5) Palīdzību Ēģiptei finansē galvenokārt no jaunā Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta "Eiropa pasaulē" (*NDICI – "Eiropa pasaulē"*), ko izveidoja ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947 ([3]). Savienības indikatīvais piešķīrums Ēģiptei saskaņā ar *NDICI – "Eiropa pasaulē"* ES un Ēģiptes DIP pirmajam periodam (2021.–2024. gads) bija 240 miljoni EUR. Tas papildina pašreizējo sadarbības portfeli 1,3 miljardu EUR apmērā un citus budžeta atbalsta un ārkārtas pasākumus 307 miljonu EUR apmērā, kas pieņemti, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju un Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Partnerības prioritātes 2021.–2027. gadam ir atspoguļotas ES un Ēģiptes DIP, kas ir sagatavota, cieši apspriežoties ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, un aptver trīs plašas jomas: i) ilgtspējīga, moderna ekonomika un sociālā attīstība; ii) partnerība ārpolitikas jomā un iii) stabilitātes stiprināšana. *NDICI – "Eiropa pasaulē"* aizstāj Eiropas kaimiņattiecību instrumentu, saskaņā ar kuru Savienības divpusējā palīdzība Ēģiptei laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam bija 756 miljoni EUR.

(6) Savienība atzīst Ēģiptes būtisko lomu reģionālās drošības un stabilitātes nodrošināšanā un ir ļoti ieinteresēta novērst īstermiņa ekonomisko nestabilitāti Ēģiptē, kam varētu būt plašākas sekas un negatīva ietekme uz ģeopolitisko stāvokli. Terorisms, organizētā noziedzība, piemēram, cilvēku tirdzniecība, neatbilstīga migrācija, dezinformācija un konflikti ir kopīgs apdraudējums mūsu drošībai un valstu sociālajai struktūrai abos Vidusjūras krastos. Savienība atzīst Ēģiptes ieguldījumu šo jautājumu risināšanā. Turklāt enerģētiskā drošība ir viena no aktuālākajām problēmām, ar ko saskaras valstis abos Vidusjūras krastos. Savienības un Ēģiptes sadarbība enerģētikas jomā varētu nodrošināt ne tikai reģiona ekonomisko labklājību, bet arī stiprināt enerģētisko drošību, dažādojot energoapgādi un veicinot reģionālo sadarbību. Tāpēc Savienība un Ēģipte ir kopīgi ieinteresētas stiprināt partnerības prioritātēs uzsvērto sadarbību, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, tostarp cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības, kā arī veicināt kopīgas intereses un risināt kopīgus problēmjautājumus.

(7) Ņemot vērā globālās un reģionālās ģeopolitiskās problēmas, piemēram, humanitāro krīzi Gazā, ko izraisīja "Hamās" teroristu uzbrukums Izraēlai 2023. gada 7. oktobrī, spriedzes palielināšanās Āfrikas ragā un kuģošanas drošība Sarkanajā jūrā, kā arī migrācijas radītais spiediens, ko palielina konflikts Sudānā, stāvokļa neskaidrība Sīrijā, nestabilitāte Lībijā, atgādinot arī Ēģiptes lomu kā valstij, kas uzņēmusi lielu bēgļu un migrantu skaitu, un Ēģiptes kā lielākās reģiona valsts un stabilitātes pīlāra stratēģisko nozīmi visā Tuvo Austrumu reģionā, Savienība ir noslēgusi stratēģisku un visaptverošu partnerību ar Ēģipti, kā izklāstīts Savienības un Ēģiptes kopīgajā deklarācijā, kas parakstīta Kairā 2024. gada 17. martā ("kopīgā deklarācija").

(8) Stratēģiskā un visaptverošā partnerība ar Ēģipti paredz attīstīt Savienības un Ēģiptes politiskās attiecības līdz stratēģiskās partnerības līmenim un sniegt Ēģiptei iespēju pildīt savu svarīgo uzdevumu – nodrošināt stabilitāti reģionā, Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā. Minētās partnerības mērķis ir palīdzēt atbalstīt Ēģiptes makroekonomisko noturību un dot iespēju īstenot vērienīgas sociālekonomiskās reformas tā, lai papildinātu un pastiprinātu reformu procesu, kas paredzēts Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) programmā Ēģiptei. Kā izklāstīts kopīgajā deklarācijā, stratēģiskā un visaptverošā partnerība pievērsīsies plašam politikas pasākumu kopumam, kas sagrupēts sešos intervences pīlāros, proti, politiskās attiecības, ekonomikas stabilitāte, investīcijas un tirdzniecība, migrācija, sadarbība drošības un tiesībaizsardzības jomā, demogrāfija un cilvēkkapitāls. Stratēģiskā un visaptverošā partnerība būtu jāattīsta saskaņā Savienības un dalībvalstu līmeņa iniciatīvām.

(9) Stratēģiskās un visaptverošās partnerības pamatā ir finanšu pakete 7,4 miljardu EUR apmērā, ko veido īstermiņa un ilgtermiņa atbalsts makrofiskālo un sociālekonomisko reformu programmai, kā arī lielākas summas, kas pieejamas, lai atbalstītu investīcijas Ēģiptē, un mērķtiecīgs atbalsts dažādu stratēģisko prioritāšu īstenošanai, tostarp atjaunīgās enerģijas un migrācijas jomā. Daļa no atbalsta paketes ir Savienības makrofinansiālās palīdzības pakete līdz 5 miljardiem EUR aizdevumos, ko veido divas makrofinansiālās palīdzības darbības īstermiņa darbība līdz 1 miljardam EUR un regulāra un vidēja termiņa darbība līdz 4 miljardiem EUR. Minētajā finanšu paketē ir arī finanšu instrumenti, piemēram, garantijas un finansējuma apvienošanas instrumenti, kuru mērķis ir mobilizēt publiskās un privātās investīcijas nolūkā radīt būtiskas jaunas investīcijas, kam ir pozitīva ekonomiskā ietekme un kas nāk par labu visiem ēģiptiešiem. To papildinās programmas konkrētu prioritāšu atbalstam stratēģiskās un visaptverošās partnerības ietvaros, izmantojot atsevišķus projektus un tehnisko palīdzību, ko īsteno saskaņā ar *NDICI – "Eiropa pasaulē"*.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē", groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

(10) Ēģiptes makrofiskālā situācija pēdējos mēnešos ir saskārusies ar ievērojamām problēmām un būtiski pasliktinājusies, jo ārējais spiediens ir pastiprinājies un valsts parāds ir vēl vairāk palielinājies, turklāt joprojām pastāv būtiski lejupvērsti riski attiecībā uz ekonomikas perspektīvām. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un ģeopolitiskā spriedze un konflikti Tuvajos Austrumos ir radījuši ieilgušu kapitāla aizplūšanu un zemākus ārvalstu valūtas ieņēmumus, jo īpaši tāpēc, ka ir drastiski samazinājušies ieņēmumi no tūrisma un Suecas kanāla, kā arī gāzes ieguves un ir mainījusies ārvalstu investoru uzticība. Tas ir īpaši problemātiski Ēģiptes sarežģītajā fiskālajā situācijā, ko raksturo pastāvīgs fiskālais deficīts un augsta un pieaugoša parāda attiecība pret IKP. Neraugoties uz šo sarežģīto ārējo kontekstu, Ēģipte 2024. gadā spēja īstenot reformas, lai palīdzētu saglabāt makroekonomisko stabilitāti, piemēram, veica valūtas kursu apvienošanu un turpināja stingrākas monetārās politikas īstenošanu.

(11) Ēģiptes ekonomisko un finansiālo stāvokli kopš 2016. gada ir atbalstījušas vairākas SVF programmas. Tās ir trīs gadu paplašinātās finansēšanas mehānisms 12 miljardu USD apmērā, kas pieņemts 2016. gadā, ārkārtas finansiālā palīdzība no ātrās finansēšanas instrumenta 2,8 miljardu USD apmērā, kas pieņemta 2020. gadā, viena gada rezerves vienošanās 5,2 miljardu USD apmērā, kas pieņemta 2020. gadā, kā arī četru gadu paplašinātās finansēšanas mehānisms 3 miljardu USD apmērā, kas pieņemts 2022. gadā un 2024. gadā palielināts līdz 8 miljardiem USD. Sadarbības ar SVF pirmajā daļā Ēģipte 2016.–2021. gadā veica ievērojamus reformu centienus. Reformas ietvēra ievērojamu valūtas devalvāciju, ko papildināja monetārās politikas reformas, kas vērstas uz inflācijas mērķa koridoru. Degvielas subsīdiju reforma tika apvienota ar mērķtiecīgas sociālo pabalstu sistēmas būtisku stiprināšanu. Publisko finanšu pārvaldība tika nostiprināta, izstrādājot vidēja termiņa ieņēmumu un parādu pārvaldības stratēģijas. Ēģiptes iestādes arī sāka uzlabot valsts uzņēmumu pārvaldību.

(12) Pēc tam, kad 2022. gada decembrī tika pieņemta SVF turpmākā programma, reformu progress bija mazāk pamanāms, lai gan Ēģipte ir īstenojusi pasākumus, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus publiskiem un privātiem uzņēmumiem, pieņemot tiesību aktus, lai atceltu valstij piederošu uzņēmumu nodokļu privilēģijas, lai gan uz valsts drošības pamata tiek paredzēti izņēmumi, un pieņemot valsts īpašumtiesību politiku, kuras mērķis ir samazināt valsts klātbūtni ekonomikā, kura, neraugoties uz neseno ierobežoto progresu, joprojām ir liela un kurai ir kropļojoša ietekme, un sniegt lielāku skaidrību par valsts turpmāku iesaisti konkrētās stratēģiskās nozarēs. Tomēr Ēģipte neīstenoja savu apņemšanos 2023. gadā veikt ilgstošu valūtas maiņas kursa liberalizāciju, tādējādi radot lielā mērā stabilu oficiālo valūtas kursu un būtisku paralēlu valūtas tirgu ar ievērojami pazeminātu un ļoti svārstīgu valūtas kursu. Minētā sadrumstalotība būtiski ietekmēja ārvalstu investīcijas un iekšzemes uzņēmējdarbību.

(13) Ēģipte 2024. gada sākumā atsāka sadarbību ar SVF un 2024. gada 6. martā panāca personāla līmeņa vienošanos par pārstrādāto paplašinātās finansēšanas mehānisma programmu, kas papildināta līdz 8 miljardiem USD. Jauno programmu 2024. gada 29. martā pieņēma ar SVF Valdes lēmumu, un tās mērķis ir pievērsties šādām jomām: i) ticama valūtas kursa elastība; ii) ilgtspējīga monetārās politikas pastiprināšana; iii) fiskālā konsolidācija, lai saglabātu parāda atmaksājamību; iv) jauna sistēma infrastruktūras izdevumu ierobežošanai; v) pienācīga sociālo izdevumu līmeņa nodrošināšana, lai aizsargātu neaizsargātās grupas, tostarp no dzīves dārdzības un enerģijas cenu pieaugumiem, un vi) valsts īpašumtiesību politikas īstenošana un reformas, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un veicinātu privātā sektora attīstību ekonomikā. Kopā ar personāla līmeņa vienošanās parakstīšanu Ēģipte ieviesa arī brīvi peldošu valūtas kursu un ievērojami paaugstināja centrālās bankas galveno monetārās politikas kursu par 600 bāzes punktiem saskaņā ar SVF programmas prioritātēm. Personāla līmeņa vienošanās par Ēģiptes ekonomikas reformu programmas ceturto pārskatīšanu tika panākta 2024. gada decembrī, un SVF Valde šo pārskatīšanu pabeidza 2025. gada martā.

(14) Ņemot vērā ekonomiskās situācijas un perspektīvas pasliktināšanos, ko apdraud būtiski lejupvērsti riski saistībā ar notiekošajiem ārējiem satricinājumiem, Ēģipte 2024. gada 12. martā lūdza Savienībai papildu makrofinansiālo palīdzību.

(15) Tā kā Ēģipte ir valsts, uz kuru attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, būtu jāuzskata, ka tā ir tiesīga saņemt Savienības makrofinansiālo palīdzību.

(16) Savienības makrofinansiālā palīdzība principā ir paredzēta kā izņēmuma rakstura instruments, kas izpaužas kā nepiesaistīts un nespecificēts atbalsts maksājumu bilances uzlabošanai, ar mērķi nodrošināt Ēģiptei tūlīt vajadzīgo ārējo finansējumu, un tai būtu jāatbalsta tādas politikas programmas īstenošana, kas ietver spēcīgus tūlītēju korekciju un strukturālo reformu pasākumus Ēģiptes maksājumu bilances pozīcijas uzlabošanai.

(17) Ņemot vērā to, ka Ēģiptes maksājumu bilancē saglabājas būtisks atlikušais ārējā finansējuma iztrūkums, kas pārsniedz SVF un citu daudzpusēju iestāžu un reģionālo partneru piešķirtos resursus, tad pašreizējos ārkārtas apstākļos Savienības makrofinansiālā palīdzība, kas jāsniedz Ēģiptei, ir uzskatāma par piemērotu atbildi uz Ēģiptes lūgumu Savienībai atbalstīt Ēģiptes ekonomikas stabilizāciju saistībā ar SVF programmu. Ar Savienības makrofinansiālās palīdzības paketi 5 miljardu EUR apmērā, tostarp šajā lēmumā ietverto makrofinansiālo palīdzību līdz 4 miljardiem EUR, paredzēts atbalstīt Ēģiptes ekonomikas stabilizācijas un strukturālo reformu programmu, papildinot resursus, kas darīti pieejami saskaņā ar SVF programmu. Paketes pirmā daļa – makrofinansiālās palīdzības aizdevums 1 miljarda EUR apmērā – tika piešķirta 2024. gada decembrī pēc pozitīva Komisijas veiktā novērtējuma.

(18) Ar Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāatbalsta ilgtspējīgas ārējā finansējuma situācijas atjaunošana Ēģiptē, tādējādi atbalstot tās ekonomisko un sociālo attīstību. Savienības sniegtā makrofinansiālā palīdzība Ēģiptei atbalsta stabilitāti un labklājību kaimiņreģionā un tādējādi varētu arī veicināt Savienības izaugsmi un ekonomikas noturību.

(19) Savienības makrofinansiālās palīdzības apjoma noteikšanai būtu jābalstās uz pilnīgu Ēģiptes atlikušo ārējo finanšu vajadzību kvantitatīvu novērtējumu, un tajā būtu jāņem vērā Ēģiptes spējas izmantot pašas resursus, jo īpaši tās rīcībā esošās ārējās rezerves. Savienības makrofinansiālā palīdzība ir daļa no starptautiskiem kopīgiem centieniem, un tā efektīvi papildina tās programmas un resursus, ko nodrošina SVF un Pasaules Banka. Palīdzības apmēra noteikšanā būtu jāņem vērā arī gaidāmais finansiālais ieguldījums, ko sniedz daudzpusējie līdzekļu devēji, un vajadzība nodrošināt taisnīgu sloga sadali starp Savienību un citiem līdzekļu devējiem, kā arī citu Savienības ārējās finansēšanas instrumentu līdzšinējā izmantošana Ēģiptē un Savienības vispārējās iesaistes Ēģiptē pievienotā vērtība.

(20) Komisijai būtu jānodrošina, ka Savienības makrofinansiālā palīdzība juridiski un pēc būtības atbilst dažādu ārējās darbības jomu pamatprincipiem un mērķiem, šajās jomās veiktajiem pasākumiem, kā arī citiem attiecīgiem Savienības politikas virzieniem un tādām Savienības vērtībām kā demokrātija, cilvēktiesības un tiesiskums.

(21) Ar Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāatbalsta Savienības ārpolitika attiecībā uz Ēģipti. Visā makrofinansiālās palīdzības sniegšanas darbības laikā Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD) būtu cieši jāsadarbojas, lai nodrošinātu Savienības ārpolitikas koordināciju un saskaņotību.

(22) Ar Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāatbalsta Ēģiptes apņēmība ievērot vērtības, kas tai ir kopīgas ar Savienību, ietverot demokrātiju, tiesiskumu, labu pārvaldību, cilvēktiesību ievērošanu, ilgtspējīgu attīstību un nabadzības samazināšanu, kā arī Ēģiptes apņemšanos ievērot atklātas, uz noteikumiem balstītas un godīgas tirdzniecības principus.

(23) Būtu jānosaka, ka Savienības makrofinansiālās palīdzības piešķiršanas Ēģiptei priekšnosacījums ir tas, ka tā turpina veikt konkrētus, ticamus un taustāmus pasākumus, lai tiktu ievērota demokrātisko mehānismu – tai skaitā daudzpartiju parlamentārās sistēmas – efektīva darbība un tiesiskums, un tiktu garantēta cilvēktiesību ievērošana. Turklāt ar Savienības makrofinansiālās palīdzības konkrētajiem mērķiem būtu jāuzlabo publiskā sektora finanšu pārvaldības sistēmu efektivitāte, pārredzamība un pārskatatbildība, Ēģiptes finanšu sektora pārvaldība un uzraudzība un būtu jāveicina strukturālās reformas, kuru mērķis ir atbalstīt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, pienācīgu darbvietu izveidi un fiskālo konsolidāciju. Komisijai un EĀDD būtu regulāri jāuzrauga minētā priekšnoteikuma izpildīšana un minēto konkrēto mērķu sasniegšana.

(24) Savienības makrofinansiālās palīdzības saikne ar līdzekļu izmaksu no SVF programmas, kurai ir stingra makrofinansiālā sistēma un kurā tiek veikta rūpīga parāda ilgtspējības analīze, sniedz pārliecību par Ēģiptes atmaksāšanas spēju. Turklāt, lai nodrošinātu, ka Savienības finansiālās intereses, kas saistītas ar Savienības makrofinansiālo palīdzību, tiek efektīvi aizsargātas, Ēģiptei būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, lai novērstu un apkarotu krāpšanu, korupciju un jebkurus citus pārkāpumus saistībā ar minēto palīdzību. Ir būtiski, ka saskaņā ar šo makrofinansiālo palīdzību piešķirtie līdzekļi tiek pārvaldīti pārredzami. Turklāt aizdevuma līgumā, kas jānoslēdz starp Komisiju un Ēģiptes iestādēm, būtu jāiekļauj noteikumi, kas pilnvaro Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ([4]) un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ([5]), Komisijai un Revīzijas palātai veikt revīzijas un Eiropas Prokuratūrai – īstenot savu kompetenci attiecībā uz Savienības makrofinansiālās palīdzības sniegšanu minētās palīdzības pieejamības periodā un pēc tam.

(25) Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšana neskar Eiropas Parlamenta un Padomes kā budžeta lēmējiestādes pilnvaras.

(26) Aizdevuma veidā sniegtās makrofinansiālās palīdzības finansējuma summām būtu jāatbilst daudzgadu finanšu shēmā paredzētajām budžeta apropriācijām.

(27) Savienības makrofinansiālā palīdzība būtu jāpārvalda Komisijai. Lai nodrošinātu to, ka Eiropas Parlaments un Padome spēj sekot šā lēmuma īstenošanai, Komisijai šīs iestādes būtu regulāri jāinformē par norisēm saistībā ar minēto palīdzību un jāsniedz tām attiecīgie dokumenti.

(28) Gada ziņojumā par šā lēmuma īstenošanu būtu jāiekļauj informācija par konkrētiem, taustāmiem un ticamiem pasākumiem, ko Ēģipte ir veikusi, lai ievērotu tādu demokrātisko mehānismu kā daudzpartiju parlamentārā sistēma efektīvu darbību un tiesiskumu un garantētu cilvēktiesību ievērošanu.

(29) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā lēmuma īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([6]).

(30) Uz Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāattiecina ekonomikas politikas nosacījumi, kas jānosaka saprašanās memorandā ("saprašanās memorands"). Lai nodrošinātu vienādus īstenošanas nosacījumus un panāktu efektivitāti, Komisija būtu jāpilnvaro risināt sarunas par šādiem nosacījumiem ar Ēģiptes iestādēm tādas dalībvalstu pārstāvju komitejas uzraudzībā, kura paredzēta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011 parasti būtu jāpiemēro konsultēšanās procedūra visos gadījumos, izņemot tos, kas paredzēti minētajā regulā. Ņemot vērā to, cik nozīmīga ietekme var būt palīdzībai, kas pārsniedz 90 miljonus EUR, ir lietderīgi paredzēt, ka attiecībā uz darbībām, kuras pārsniedz minēto robežvērtību, ir jāizmanto pārbaudes procedūra, kā norādīts Regulā (ES) Nr. 182/2011. Ņemot vērā Savienības makrofinansiālās palīdzības summu, kas paredzēta Ēģiptei, minētā pārbaudes procedūra būtu jāpiemēro saprašanās memoranda pieņemšanai, kā arī minētās palīdzības samazināšanai, apturēšanai vai atcelšanai.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([5]) Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(31) Ņemot vērā to, ka šā lēmuma mērķi, proti, pietiekamā apmērā apmierināt Ēģiptes ārējā finansējuma vajadzību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā lēmumā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(32) Lai makrofinansiālo palīdzību Ēģiptei varētu sniegt nekavējoties, šim lēmumam būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Savienība aizdevumu veidā piešķir Ēģiptei makrofinansiālo palīdzību, kuras maksimālā summa ir 4 miljardi EUR ("Savienības makrofinansiālā palīdzība"), lai atbalstītu Ēģiptes ekonomikas stabilizāciju un plašu reformu programmu. Savienības makrofinansiālās palīdzības piešķiršana jāpieņem Eiropas Parlamentam un Padomei Savienības budžetā attiecīgajam gadam. Savienības makrofinansiālā palīdzība dod ieguldījumu to Ēģiptes maksājumu bilances vajadzību segšanā, kas konstatētas SVF programmā.

2. Lai finansētu Savienības makrofinansiālo palīdzību, Komisija ir pilnvarota Savienības vārdā nepieciešamos līdzekļus aizņemties kapitāla tirgos vai no finanšu iestādēm un aizdot tos Ēģiptei.

3. Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšanu pārvalda Komisija saskaņā ar nolīgumiem vai vienošanos, kas panākti starp SVF un Ēģipti, un ekonomikas reformu pamatprincipiem un mērķiem, kas izklāstīti asociācijas nolīgumā.

Komisija regulāri informē Eiropas Parlamentu un Padomi par norisēm saistībā ar Savienības makrofinansiālo palīdzību, tostarp par tās izmaksāšanu, un laikus iesniedz minētajām iestādēm attiecīgos dokumentus.

4. Savienības makrofinansiālo palīdzību dara pieejamu uz divarpus gadu laikposmu, sākot no pirmās dienas pēc 3. panta 1. punktā minētā saprašanās memoranda stāšanās spēkā.

5. Ja Ēģiptes finanšu vajadzības Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšanas laikā būtiski samazinās salīdzinājumā ar sākotnējām prognozēm, tad Komisija saskaņā ar 7. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru samazina palīdzības summu, to aptur vai atceļ.

2. pants

1. Savienības makrofinansiālās palīdzības piešķiršanas priekšnosacījums ir tas, ka Ēģipte turpina veikt konkrētus un ticamus pasākumus, lai tiktu ievērota demokrātisko mehānismu – tai skaitā daudzpartiju parlamentārās sistēmas – efektīva darbība un tiesiskums, un tiktu garantēta cilvēktiesību ievērošana.

2. Komisija un EĀDD uzrauga 1. punktā izklāstītā priekšnoteikuma izpildi visā Savienības makrofinansiālās palīdzības sniegšanas laikā.

3. Šā panta 1. un 2. punktu piemēro saskaņā ar Padomes Lēmumu 2010/427/ES ([7]).

([7]) Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj).

3. pants

1. Komisija saskaņā ar 7. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru vienojas ar Ēģiptes iestādēm par skaidri definētiem ekonomikas politikas un finanšu nosacījumiem, kuriem jāattiecas uz Savienības makrofinansiālo palīdzību un kuros galvenā uzmanība ir pievērsta strukturālām reformām un stabilām publiskajām finansēm. Minētos ekonomikas politikas un finanšu nosacījumus nosaka saprašanās memorandā, kur iekļauj arī to izpildes grafiku. Minētie ekonomikas politikas un finanšu nosacījumi atbilst 1. panta 3. punktā minētajiem nolīgumiem vai kārtībai, tostarp makroekonomikas korekciju un strukturālo reformu programmām, ko Ēģipte īsteno ar SVF atbalstu.

2. Šā panta 1. punktā minēto ekonomikas politikas un finanšu nosacījumu mērķis jo īpaši ir stiprināt publiskā sektora finanšu pārvaldības sistēmu efektivitāti, pārredzamību un pārskatatbildību Ēģiptē, tostarp attiecībā uz Savienības makrofinansiālās palīdzības izmantošanu. Izstrādājot politikas pasākumus, pienācīgi ņem vērā arī panākumus saistībā ar savstarpēju tirgus atvēršanu, tostarp maziem un vidējiem uzņēmumiem, uz noteikumiem balstītas un taisnīgas tirdzniecības attīstību, ilgtspējīgu attīstību, labu pārvaldību un citas prioritātes Savienības ārpolitikas kontekstā. Komisija regulāri pārrauga Ēģiptes panākumus minēto mērķu sasniegšanā.

3. Savienības makrofinansiālās palīdzības detalizētus finanšu noteikumus paredz aizdevuma nolīgumā, ko Komisija un Ēģiptes iestādes noslēdz atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 ([8]) ("Finanšu regula") 223. pantam ("aizdevuma nolīgums").

4. Komisija regulāri pārbauda, vai joprojām tiek izpildīti 4. panta 3. punkta pirmajā daļā minētie nosacījumi, tostarp to, vai Ēģiptes ekonomikas politika atbilst Savienības makrofinansiālās palīdzības mērķiem. Minētās pārbaudes nolūkā Komisija cieši sadarbojas ar SVF un Pasaules Banku un vajadzības gadījumā ar Eiropas Parlamentu un Padomi.

4. pants

1. Komisija Savienības makrofinansiālo palīdzību dara pieejamu maksājumos, ievērojot 3. punkta pirmajā daļā minētos nosacījumus. Minēto maksājumu apmēru nosaka saprašanās memorandā. Daļu var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos.

2. Aizdevuma veidā sniegtās Savienības makrofinansiālās palīdzības summas vajadzības gadījumā nosaka saskaņā ar Regulu (ES) 2021/947.

3. Komisija pieņem lēmumu par maksājumu veikšanu, ja ir izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:

a) lēmuma 2. panta 1. punktā izklāstītais priekšnoteikums;

b) pastāvīgi un sekmīgi tiek īstenota politikas programma ar stingriem korekcijas un strukturālo reformu pasākumiem, ko atbalsta vienošanās par kredītu, kura noslēgta ar SVF un nav saistīta ar piesardzības pasākumiem; un

c) tiek sekmīgi īstenoti ekonomikas politikas un finanšu nosacījumi, par kuriem panākta vienošanās saprašanās memorandā.

Otro maksājumu principā veic ne agrāk kā trīs mēnešus pēc pirmā maksājuma veikšanas. Trešo maksājumu principā veic ne agrāk kā trīs mēnešus pēc otrā maksājuma veikšanas.

4. Ja 3. punkta pirmajā daļā izklāstītie nosacījumi nav izpildīti, Komisija uz laiku pārtrauc vai atceļ Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšanu. Šādos gadījumos Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi par minētās apturēšanas vai atcelšanas iemesliem.

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

5. Savienības makrofinansiālo palīdzību izmaksā Ēģiptes Centrālajai bankai. Ievērojot saprašanās memorandā izklāstītos saskaņotos noteikumus, tostarp apstiprinājumu par atlikušajām budžeta finansēšanas vajadzībām, Savienības līdzekļus Ēģiptes Centrālā banka var pārskaitīt Ēģiptes Finanšu ministrijai kā galīgajam saņēmējam.

5. pants

1. Lai finansētu Savienības makrofinansiālo palīdzību aizdevumu veidā, Komisija ir pilnvarota Savienības vārdā vajadzīgos līdzekļus aizņemties kapitāla tirgos vai no finanšu iestādēm saskaņā ar Finanšu regulas 224. pantu.

2. Komisija noslēdz 3. panta 3. punktā minēto aizdevuma nolīgumu par 1. pantā minēto summu. Aizdevuma nolīgumā nosaka Savienības makrofinansiālās palīdzības pieejamības periodu un sīki izstrādātus noteikumus, tostarp saistībā ar iekšējās kontroles sistēmām. Ēģipte atmaksā aizdevumu, ko piešķir ar noteikumiem, kas ļauj to atmaksāt ilgā laikposmā, tostarp iespējamā labvēlības periodā. Maksimālais aizdevumu termiņš ir 35 gadi.

3. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par to, kā norisinās 2. punktā minētās darbības.

6. pants

1. Savienības makrofinansiālo palīdzību īsteno saskaņā ar Finanšu regulu.

2. Savienības makrofinansiālo palīdzību īsteno tiešajā pārvaldībā.

3. Pirms Savienības makrofinansiālās palīdzības īstenošanas Komisija, veicot operatīvu novērtējumu, izvērtē, vai pareizi darbojas ar šo palīdzību saistītie Ēģiptes finanšu noteikumi, administratīvās procedūras un iekšējās un ārējās kontroles mehānismi.

7. pants

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

8. pants

1. Katru gadu līdz 30. jūnijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šā lēmuma īstenošanu iepriekšējā gadā, ietverot minētās īstenošanas novērtējumu. Minētajā ziņojumā:

a) izvērtē Savienības makrofinansiālās palīdzības īstenošanā gūtos panākumus;

b) izvērtē Ēģiptes ekonomikas stāvokli un perspektīvas, kā arī 3. panta 1. punktā minēto politisko pasākumu īstenošanā gūtos panākumus;

c) norāda saistību starp ekonomikas politiku un saprašanās memorandā izklāstītajiem finanšu nosacījumiem, Ēģiptes faktisko ekonomisko un fiskālo situāciju un Komisijas lēmumiem izmaksāt Savienības makrofinansiālās palīdzības maksājumus, kā arī apraksta konkrētos un ticamos pasākumus, kas veikti, lai tiktu ievēroti demokrātiskie mehānismi un tiesiskums un garantētas cilvēktiesības.

2. Ne vēlāk kā divus gadus pēc 1. panta 4. punktā minētā pieejamības perioda beigām Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei *ex post* izvērtējuma ziņojumu, kurā izvērtēti izmaksātās Savienības makrofinansiālās palīdzības rezultāti un efektivitāte un tas, kādā mērā tā ir veicinājusi palīdzības mērķu sasniegšanu.

9. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Luksemburgā, 2025. gada 24. jūnijā

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*
R. METSOLA	A. SZŁAPKA